

HIGIENOS INSTITUTAS

Biudžetinė įstaiga, Didžioji g. 22, LT-01128 Vilnius, tel. (8 5) 262 4583, faks. (8 5) 262 4663,

el. p. institutas@hi.lt, www.hi.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 111958286

PRANEŠIMAS ŽINIASKLAIDAI

2019 m. gruodžio 31 d.

Suaugusiųjų gyvenimo tyrimo rezultatai: netolygumai tarp savivaldybių ir skirtumai tarp lyčių jose

Pirmą kartą šalyje Higienos instituto koordinuotas ir savivaldybių visuomenės sveikatos biurų atliktas suaugusiųjų gyvenimo tyrimas atskleidė gyvenimo netolygumus savivaldybėse.

Šio tyrimo standartizuoti (standartizacijos tikslas – iškraipančiųjų (tyrimo imčių pasiskirstymo pagal amžių) veiksmų kontrolė) rodikliai suskirstyti į tris gyvenimo stebėsenos rodiklių grupes:

1. Sveikatos elgsena (fizinis aktyvumas, daržovių, vaisių ir druskos vartojimas).
2. Rizikingas elgesys (tabako gaminių vartojimas, elektroninių cigarečių rūkymas, alkoholinių gėrimų vartojimas per paskutines 30 d. ir paskutinius 12 mėn., apsvaigimas nuo alkoholio bei narkotinių medžiagų vartojimas per paskutines 30 d., paskutinius 12 mėn. ir per visą gyvenimą).
3. Gyvenimo kokybės, sveikatos būklės, laimingumo vertinimas, prislėgta nuotaika bei asmens gyvenimo pokyčiai.

Sveikatos elgsena. Stebimi fizinio aktyvumo rodiklių skirtumai tarp savivaldybių, pusė savivaldybių siekia Lietuvos fizinio aktyvumo vidurkį. Netolygumai tarp kai kurių savivaldybių skiriasi net kelis kartus. Beveik visose jose daugiau vyrų nei moterų užsiima energinga fizine veikla bent po 30 min. 5 d. per savaitę. Bet galima teigti, jog moterys dažniau nei vyrai kasdien valgo vaisių ir daržovių, kai kuriuose savivaldybėse kelis kartus skiriasi vyrų ir moterų kasdienis daržovių vartojimas. Moterys rečiau nei vyrai deda druskos į jau paruoštą maistą. Lyginant sveikatos elgsenos rodiklius savivaldybėse, matomi netolygumai tarp savivaldybių.

Rizikingas elgesys. Tabako gaminių vartojimas, elektroninių cigarečių rūkymas, alkoholinių gėrimų ir narkotinių medžiagų vartojimas ryškiai skyrėsi, lyginant savivaldybes. Matomi akivaizdūs skirtumai tarp vyrų ir moterų – vyrai keliskart dažniau vartojo tabako gaminius, rūkė elektronines cigaretes kasdien ir retkarčiais per pastarąsias 30 d. ir pastaruosius 12 mėn. Nemaža dalis savivaldybių gyventojų nevalo elektroninių cigarečių kasdien ir retkarčiais. Svarbu paminėti, kad alkoholio vartojimo 2–3 kartus per savaitę rodiklis tarp vyrų ir moterų kai kuriose savivaldybėse labai nesiskyrė, tačiau esama savivaldybių, kuriose šie skirtumai akivaizdūs.

Lyginant alkoholio vartojimo 2–3 kartus per mėnesį rodiklius, tarp vyrų ir moterų jie labai panašūs. Stebimi skirtumai tarp stipraus apsvaigimo nuo alkoholinio gėrimo per pastarąsias 30 d. ir pastaruosius 12 mėn. rodiklių pagal lytį, tačiau didelių skirtumų nematoma tarp šių rodiklių per visą savo gyvenimą.

Gyvenimo kokybės, sveikatos, laimingumo vertinimas, prislėgta nuotaika ir gyvensenos pokyčiai. Vertinant tai, esminių skirtumų tarp savivaldybių nepastebėta. Svarbu paminėti, kad vyrus buvo dažniau apėmusi prislėgta nuotaika ir nerimas. Nustatyti ryškūs skirtumai tarp savivaldybių asmens gyvensenos pokyčių rodiklių. Be to, pastebėta, kad moterys dažniau linkusios keisti savo gyvensenos įpročius.

„Atkreipiame dėmesį, kad minėti rodikliai neatskleidžia priežasčių, lemiančių stebimus netolygumus tarp savivaldybių ar skirtumus tarp lyčių, todėl norint jas įvardyti reikalingi tolesni tyrimai, – sako Higienos instituto Visuomenės sveikatos technologijų centro Visuomenės sveikatos tyrimų skyriaus specialistė, laikinai vykdanči skyriaus vadovo funkcijas, Jolanta Valentienė.

Visi tyrimo standartizuoti rodikliai pateikiami Higienos instituto Visuomenės sveikatos technologijų centro specialistų parengtame leidinyje „Suaugusiųjų gyvensenos tyrimas. 2018 m. standartizuoti rodikliai“.

Leidinyš skelbiamas Higienos instituto interneto svetainėje http://www.hi.lt/uploads/pdf/padaliniai/GYVENSENA/Gyvensenos_tyrimai_2018_m.=.pdf.

Papildomą informaciją teikia Higienos instituto Visuomenės sveikatos technologijų centro Visuomenės sveikatos tyrimų skyriaus specialistė, laikinai vykdanči skyriaus vadovo funkcijas, Jolanta Valentienė tel. (8 5) 262 8513, el. p. jolanta.valentiene@hi.lt.

Cituoiant ar kitaip naudojant šiame pranešime esančią informaciją, prašome nurodyti jos šaltinį.